

ร่างพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายสฤกษ์พงษ์ เกี้ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ)

☐ เป็นร่างการเงิน ☒ ไม่เป็นร่างการเงิน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 เนื่องจากกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน มีบทบัญญัติบางประการที่ทำให้เกษตรกรถูกจำกัดสิทธิในการนำที่ดินที่ได้รับจัดสรรจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไปจัดทำที่พักสัมผัสนวนธรรมชนบทและไม่สามารถโอนที่ดินไปยังเกษตรกรอื่นซึ่งมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้เนื่องจากมีการกำหนดให้ที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถตกทอดโดยทางมรดกหรือเป็นการโอนไปยังสถาบันเกษตรกรหรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเท่านั้น นอกจากนี้ ปัจจุบันยังขาดการจัดทำฐานข้อมูลที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายเกี่ยวกับที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดินที่ถูกจัดสรรเป็นที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการและการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนเกี่ยวกับที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เป็นไปโดยโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ รวมถึงส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพในการหารายได้ของเกษตรกรจากการจัดทำที่พักสัมผัสนวนธรรมชนบทให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ตารางเปรียบเทียบร่างแก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้ “การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วย	มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม” และ “เกษตรกร” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม” หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมีได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วย

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
ตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเช่าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากร “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา	ตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเช่าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมการปรับปรุงทรัพยากร<u>และปัจจัยการผลิตการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น ตลอดจนเพิ่มศักยภาพในการหารายได้</u>ของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดสรรที่ดินจากการจัดทำที่พักร่วมผู้พัฒนาชุมชนบท “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ <u>การจัดทำที่พักร่วมผู้พัฒนาชุมชนบท</u> และกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา
	มาตรา 4 ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “การจัดทำที่พักร่วมผู้พัฒนาชุมชนบท” ในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 “การจัดทำที่พักร่วมผู้พัฒนาชุมชนบท” หมายความว่า การจัดทำบ้านพักที่อยู่ในชุมชนเพื่อเป็นการเสริมสร้างการท่องเที่ยวในชุมชนหรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยที่พักดังกล่าวตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ ใกล้ชิดกับวิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น
มาตรา 19 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้	มาตรา 5 ให้ยกเลิกความใน (1) และ (8) ของมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(1) จัดหาที่ดินของรัฐเพื่อนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (2) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา 25 การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา 29 และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา 30 (3) พิจารณากำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (4) พิจารณาอนุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เสนอรัฐมนตรี (5) พิจารณากำหนดแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อยกระดับรายได้ และคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร (6) พิจารณากำหนดแผนการส่งเสริม และบำรุงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต และคุณภาพผลิตผลเกษตรกรรม ตลอดจนสวัสดิการ การสาธารณสุข โภค การศึกษา และการสาธารณสุขของเกษตรกร (7) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนแบบสัญญาเช่าและเช่าซื้อที่จะทำกับเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (8) กำหนดระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและปฏิบัติตามแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม	(1) จัดหาที่ดินของรัฐเพื่อนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม <u>และจัดทำฐานข้อมูลการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสำหรับเผยแพร่ต่อสาธารณชน</u> (8) กำหนดระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและปฏิบัติตามแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม <u>ตลอดจนจัดทำฐานข้อมูลการครอบครองที่ดินของเกษตรกรและ</u>

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ. 2518	พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน เพื่อการเกษตรกรรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(9) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกู้ยืมจาก ส.ป.ก. ตลอดจนเงื่อนไขของการกู้ยืมโดยอนุมัติรัฐมนตรี (10) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนการควบคุมดูแลกิจการอื่น ๆ ภายในเขตปฏิรูปที่ดิน (11) ติดตามการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (12) กำหนดกิจการและระเบียบการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	<u>สถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสำหรับเผยแพร่ต่อสาธารณชน</u>
มาตรา 39 ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะทำการแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรมหรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกรหรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง	มาตรา 6 ให้ยกเลิกความในมาตรา 39 แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 มาตรา 39 ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม<u>จะทำการแบ่งแยกหรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นทายาทสามารถตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกรอื่นซึ่งมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปเพื่อเกษตรกรรมหรือสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม</u> ทั้งนี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- 2) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 1) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- 2) สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
- 3) สมาคมชาวเกษตรกรไทย

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

ประชาชน

ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยกับกำหนดบทนิยามของคำว่า “การปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม” คำว่า “เกษตรกรรม” และคำว่า “การจัดทำที่พักร่วมผู้สืบทอดกรรมชนบท” ตามร่างมาตรา 3 และร่างมาตรา 4 หรือไม่ อย่างไร

2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการจัดหาที่ดินของรัฐเพื่อนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินฯ ต้องจัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่ต่อสาธารณชน รวมถึงการเผยแพร่ต่อสาธารณชน หรือไม่ อย่างไร

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสามารถโอนไปยังเกษตรกรอื่นซึ่งมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปเพื่อเกษตรกรรมได้

4. ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน มีปัญหาและมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร และการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะช่วยแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นได้หรือไม่ อย่างไร

5. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)
